

"בסינית המילה משבר מורכבת משני סימנים- אחד מסמל טרגדיה ואחד מסמל הזדמנות" - ג'ון פ. קנדי

מה בין הרחבת המונח "בעלי עניין" לאחריות חברתית?

בזמן שהתלהבתי והסברתי באחת הפגישות עם היועץ העסקי שלי, עד כמה חשוב לחברה להתאושש במהירות מתקרית שפוגעת ברציפות העסקית שלו, יכולתי לראות שהוא מתרשם, אבל הרגשתי שלא הצלחתי לרתום אותו לעניין.

ההתעוררות התרחשה כשטענתי בפניו שמי שיוצא נשכר מיישום המשכיות עסקית הם בעלי העניין. מיד הוא נדלק ואמר ש"בעלי העניין" לא ממש קשורים לנושא. "איך לא?!" שאלתי. כאן המקום לציין, שהיועץ שלי בא מתחום הפיננסים. הוא ציין בפניי שבעל עניין הוא מושג משפטי בדיני תאגידים וחברות ולא מתאים לתחום. לכאורה, הוא צודק כמובן, כי בהקשר זה - "בעל עניין בחברה הינו כל מי שמחזיק בחמישה אחוזים ומעלה מהון המניות המונפק של החברה או מזכויות ההצבעה. לבעל העניין הזכות למנות דירקטורים בחברה." "ובכל זאת", התעקשתי, "איך תגדיר אנשים שמושפעים ישירות מההצלחה או הכישלון של ארגון? עובדים, לקוחות, ספקים, הקהילה וכו'?" **האם הם אינם בעלי עניין?**

סיבה טובה להתייחס לעניין (ולבעלי העניין...), במיוחד לאור העובדה שהתקן העולמי להמשכיות עסקית, ISO22301 מגיע בכלל מהתחום החברתי. הוא נכלל בתחום ה-societal security. מזכרתי שבזמנו, כשיחפשתי את התקן לא הבנתי למה הוא נכלל בקטגוריה זו: **מה בין תורת ניהול עסקי עם אחריות חברתית?**

התשובה לשאלה הראשונה מהוה את התשובה לשאלה השנייה.

הכלכלה הגלובאלית הצליחה להרחיב את המושג "בעלי עניין" כך שיוחל על כל אדם, קבוצה או ארגון אחר שיש לו עניין בעסק. בעלי עניין – יכולים להשפיע או יכול להיות מושפעים מהפעולות, המטרות והמדיניות של הארגון. דוגמאות לבעלי עניין מרכזיים הם המשקיעים, אך לא פחות מהם - הנושים, הדירקטורים, העובדים, הממשלה (וסוכנויות שלה), הבעלים (בעלי המניות), ספקים, האיגודים והקהילה שממנו שואב העסק משאבים. לא כל בעלי העניין שווים. כאשר המניות עולות, נהנים מהעלייה גם הבעלים, גם מחזיקי המניות וגם עובדי החברה. ובכל זאת - פריחה בחברה גדולה משפיעה גם על הקהילה - קליטת עובדים מביאה פתיחת מקומות בילוי, הכנסות נוספות לרשות המקומית, הרחבת מערכת החינוך האזורית וכו'. לחילופין, כאשר חברה צריכה לסגור מאחר ולא הצליחה להתאושש ממקרה אסון – ההשפעה השלילית תקפה גם היא גם אם בצורה שונה, על כל בעלי העניין. תכנית פיטורי עובדים מאסיבית בחברה אחת – תשפיע באופן ישיר ועקיף גם על חברות נוספות באזור, על הקהילה המקומית ועל הכלכלה המקומית. תיפגע גם המכבסה שכיבסה וגיהצה את המדים, חברת הקייטרינג שמאכילה את העובדים בחברה או המסעדות שם נהגו העובדים לאכול. עלולה להיווצר הגירה שלילית במקום, שתגרום לצמצום גני ילדים, סגירת כיתות לימוד, סגירת חנויות. דירות יוותרו ריקות, הכנסות הרשות המקומית יקטנו וכו'. המדינה תיאלץ לקלוט כמות גדולה של מובטלים ולספוג ירידה בכספי המיסים. מקומות העבודה בהם עבדו בני הזוג של עובדי החברה שלנו ייפגעו מיידית. לקוחות החברות האלו עלולים להיפגע וכן הספקים של החברות האלו. כל אחד ואחד מגורמים אלו הוא בעל עניין. בצורה ישירה יותר או עקיפה, אך בכלכלה הגלובאלית שלנו, משק כנפיים של פרפר בהודו עלול להשפיע על סגירת גן ילדים בעמק הסיליקון.

הבנת המושג בעלי עניין – היא הסיבה להכללת התקן במסגרת ה"אחריות החברתית".

גם היועץ העסקי שלי נאלץ להסכים ש"בעל עניין" הוא רק חלק מבעלי העניין...